

EFFEKT AF NY KØDPROCENTAFREGNING

NOTAT NR. 1507

Ny kødprocentafregning betyder, at lav kødprocent straffes hårdere end i dag.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

FORFATTER: MICHAEL GROES CHRISTIANSEN

ANNI ØYAN PEDERSEN

LISBETH JØRGENSEN

UDGIVET: 9. MARTS 2015

Dyregruppe: Slagtesvin

Fagområde: Ernæring, Økonomi

Sammendrag

Danish Crown indfører nye regler for kødprocent fra den 4. maj 2015. De nye regler betyder, at fradragene for lav kødprocent bliver større, end de er i dag.

I dette notat gives en vurdering af den økonomiske konsekvens af de strammere afregningsregler, og hvilke tiltag, der kan hæve kødprocenten.

Baggrund

Danish Crown har meldt ud, at de indfører nye regler for kødprocent fra den 4. maj. De nye regler betyder, at fradragene for lav kødprocent bliver større end de er i dag.

I dette notat gives en vurdering af konsekvensen af de strammere afregningsregler for lav kødprocent og hvilke tiltag, der virker mod lav kødprocent.

Effekt af ny afregning for kødprocent

I tabel 1 ses den økonomiske betydning af kødprocent med afregningen, som den ser ud i dag og med den nye afregning, der træder i kraft i 4. maj 2015. Jo dårligere gennemsnitlig kødprocent, desto mere kommer den nye afregningsmaske til at koste producenten.

I tabel 1 fremgår, at hvis en gris rammer 58 pct. i kød, vil der med den nuværende afregningsmaske være et fradrag på 30 øre/kg slagtekrop, mens der med den nye afregningsmaske vil være et fradrag på 35 øre/kg. Dette er på individniveau.

På besætningsniveau er der stor spredning i kødprocenten, så det samlede kødprocentfradrag bliver altid større end det, der umiddelbart kan aflæses på individniveau. Derudover falder kødprocenten samtidigt med øget slagtevægt. Derfor vokser de -35 øre/kg i kødprocentfradrag til hele -48 øre/kg ved en gennemsnitlig slagtevægt på 84 kg, hvis besætningens gennemsnitlige kødprocent kun er 58. Som tabellen viser, er skalaen progressiv, således at besætninger med lav kødprocent straffes hårdere pr. manglende procentpoint, end de besætninger som ligger i normalområdet, som ca. er mellem 60-61 pct. i kødprocent.

Tabel 1. Økonomisk konsekvenstabel. Konsekvenserne af lav kødprocent øges, når der tages højde for kødprocent-spredning.

Kødprocent på individniveau eller som besætningens gennemsnit	Nuværende fradrag		Nyt fradrag fra maj 2015		Tabt DB pr. slagtesvin når ny maske sammenlignes med eksisterende
	Nuværende fradrag på individniveau	Nuværende effekt på besætningsniveau	Ny fra maj 2015 fradrag på individniveau	Ny med effekten på besætningsniveau	
Procentpoint	Øre/kg	Øre/kg	Øre/kg	Øre/kg	Kr./slagtesvin
63	20	17,7	20	17,5	0,1
62	10	8,5	10	7,8	0,5
61	0	-1,6	0	-3,3	1,5
60	-10	-12,7	-10	-16,2	3,0
59	-20	-25,0	-20	-31,1	5,1
58	-30	-38,7	-35	-47,9	7,8
57	-40	-53,5	-50	-66,3	10,8
56	-60	-69,0	-75	-85,8	14,1

Hvor stort er problemet med lav kødprocent?

Det er 9 pt. af alle leverandørbesætninger, som har en gennemsnitlig kødprocent under 59 viser en undersøgelse fra et stort slagteristed i Danmark i 2014. Disse besætninger taber yderligere mindst 5 kr./slagtesvin i forhold til i dag, hvis de lader stå til efter den 4. maj 2015. Hvis de kan hæve deres kødprocent med 1 procentenhed, går disse besætninger mindst fra ca. 31 øre/kg til ca. 16 øre/kg i kødprocentfradrag. Ved en slagtevægt på 84 kg har disse besætninger altså mindst 13 kr. pr. slagtesvin i øget indtjening, hvis de kan øge kødprocent med 1 point, forudsat at der ingen omkostninger er forbundet med tiltaget.

Tiltag med betydning for kødprocenten

Lav kødprocent kan skyldes flere ting:

- At foderet ikke indeholder tilstrækkeligt med protein/aminosyrer, hvilket giver lav kødprocent
  - måske er iblandingen af sojaskrå reduceret på et tidspunkt pga. diarré og dette er så fortsat, uden at der måske er behov for det mere
  - måske er der ikke indregnet tab af syntetiske aminosyrer i vådfoderet
  - måske fungerer blandeanlægget ikke som forventet
- At foderstyrken er højere end grisenes potentiale til kødaflejring
- At der ikke er tilstrækkeligt godt styr på grisenes genetiske niveau i besætningen
- At der leveres mange overvægtige grise

- Som tommelfingerregel forringes kødprocenten med 0,7-1 procentenhed for hver gang slagtevægten stiger med 10 kg

Disse fejlmuligheder bør som det første gennemgås i besætninger med lav kødprocent.

Effekt af ændringer i foder/fodringsprincip

Der er gennemført en række af forsøg med det formål at forbedre kødprocenten via en reduktion i grisenes foderoptagelse. Konklusionerne refereres kort i dette afsnit.

Restriktiv vådfodring

Lavere slutfoderstyrke ved restriktiv vådfodring (fra 3,1 til 2,8 FEsv pr. gris pr. dag) giver en højere kødprocent på ca. 0,5 procentenheder, og hvis omsætningstiden i stalden er en begrænsning kan det koste op til 1,5 kg lavere slagtevægt pga. lavere daglig tilvækst. En lavere slutfoderstyrke giver en lidt bedre foderudnyttelse (fra 0,01 til 0,04 FEsv pr. kg tilvækst) [1].

Begrænsning af foderoptagelsen i ad libitum tørfodersystemer

Specielt i tørfoderautomater med vand kan der være problemer med lav kødprocent som følge af en høj foderoptagelse. To afprøvninger af ældre dato tyder på, at brug af foderautomater med vandforsyning kan påvirke kødprocenten negativt med ca. 0,5 procentenheder sammenlignet med simple tørfoderautomater. Derfor er der forsøgt forskellige tiltag til at begrænse foderoptagelsen i rørfodringsautomater med vandforsyning.

Det er ikke en brugbar løsning at lukke for vandet i rørfodringsautomater, hvis du bruger melfoder, da det øger foderspildet og dermed forringer foderudnyttelsen markant (0,1 FEsv pr. kg tilvækst). Bruger du pelleteret foder forbedres kødprocent med ca. 0,2 procentpoint ved at lukke for vandet i automaterne fra grisene er ca. 60 kg. Dette kræver selvsagt anden vandforsyning i stierne [2].

Ved at indlægge en nattepause i udfodringerne, når grisene vejer ca. 65 kg, så automaterne er tomme en periode i foderdøgnet, kan foderoptagelsen begrænses. I et forsøg har dette medført en reduktion i den gennemsnitlige foderoptagelse fra 30 til 110 kg på 0,1-0,2 FEsv pr. gris pr. dag. Dette øgede kødprocenten med ca. 0,5 procentpoint. Begrænsningen i foderoptagelsen giver lavere daglig tilvækst og dermed en lavere slagtevægt på ca. 1,5 kg, hvis omsætningstiden i stalden er en begrænsning. Foderudnyttelsen kan forringes op til 0,03 FEsv/kg tilvækst [3].

Sænkning af energiindholdet i en foderblanding udfodret ad libitum giver for hver ekstra FEsv pr. 100 kg en reduktion af tilvæksten på 6 g og en forbedring af foderudnyttelsen og kødprocenten på henholdsvis 0,01 FEsv/kg tilvækst og 0,1 procentenheder [4]. Et krav om lavere energiindhold øger som udgangspunkt foderets pris.

Nogle råvarer nedsætter grisenes foderoptagelse. Iblanding af 40 pct. rug reducerer foderoptagelsen og tilvæksten svarende til en lavere slagtevægt på 0,7 kg, men øger kødprocenten med ca. 0,7 procentenheder [5]. Iblanding af raps og solsikkekrå i slagtesvinefoder påvirker ikke kødprocenten væsentligt [6]. Iblanding af rug kan dermed være relevant at overveje, især hvis der i besætningen bruges fasefodring, så der iblandes 40 pct. rug i slutblandingen.

Kønsvis opstaldning

De fodringsmæssige tiltag til at begrænse foderoptagelsen, som er nævnt ovenfor har samme effekt på både so- og galtgrise, og der er derfor ikke begrundelse for kun at ændre foder/foderstrategi for galtgrisene.

Normer for protein og aminosyrer

Foderets indhold af protein og aminosyrer pr. FEsv har stor betydning for grisenes produktivitet, herunder også kødprocenten. En afprøvning har vist, at 10 g mere ford. råprotein i foderet kan øge kødprocenten med 0,4 procentenheder [7]. Det koster i runde tal ca. 5 kr. pr. 100 FEsv at øge indholdet med 10 g ekstra ford. råprotein, så det skal i den enkelte besætning vurderes, om det kan betale sig. I løbet af marts/april 2015 bliver normer for næringsstoffer opdateret, så normerne er økonomisk optimale i forhold til forventede priser og den nye kødprocentafregning indgår også.

Effekt af ændret slagtevægt

Som nævnt tidligere gælder det som tommelfingerregel, at kødprocenten forringes med 0,7-1 procentenhed for hver gang slagtevægten stiger med 10 kg. Som det ses i gennemgangen af de fodringstiltag, som begrænser foderoptagelsen, så kan kødprocenten forbedres, men det reducerer den daglige tilvækst og giver lavere slagtevægt, hvis ikke der er tid nok i systemet til at opnå optimal slagtevægt. Værdien af +/- 1 kg slagtevægt afhænger af bl.a. notering, foderpris, besætningens fodereffektivitet og kødprocent.

I tabel 2 kan det aflæses, at det med en afregningspris på 10 kr./kg inklusiv efterbetaling og andre tillæg/fradrag, men før kødprocentregulering, ikke koster særligt meget at sænke slagtevægten med 1 kg. Omkostningen ved at gøre det stiger med 1 kr./slagtesvin for hver gang afregningsprisen stiger med 1 kr./kg i forhold til 10 kr./kg. Den økonomiske gevinst ved at øge kødprocenten er større end tabet ved en indsats, som reducerer slagtevægten. Der er indlagt et relativt højt marginalfoderforbrug pr. kg tilvækst omkring de 110 kg levende vægt, som er 0,8 FEsv pr. kg tilvækst højere end besætningens gennemsnitlige FEsv/kg tilvækst fra 30 til 100 kg.

Table 2. Økonomisk gevinst/tab ved at sænke slagtevægten med 1 kg fra 84 kg til 83 kg ved en afregningspris inkl. efterbetaling på 10 kr./kg før kødprocentregulering. Kødprocent forbedres fra 59 til 59,1 ved at gøre det og der indregnes 1,55 kr./slagtesvin i værdi heraf. Der er regnet med 1,63 kr./FEsv. En noteringsændring på +/- 1 kr. ændrer værdien pr. slagtesvin med samme værdi, afhængig af fortegn.

Besætningens foderudnyttelse, FEsv/kg tilvækst 30-100 kg	Skønnet marginal FEsv/kg tilvækst omkring 110 kg	Ændring i DB/slagtesvin ved at sænke slagtevægten med 1 kg, i kr./slagtesvin
2,50	3,30	-1,40
2,60	3,40	-1,18
2,70	3,50	-0,97
2,80	3,60	-0,76
2,90	3,70	-0,54
3,00	3,80	-0,33

Grisenes genetiske niveau

Stil krav til soholdet:

- Hundyrsmateriale af høj genetisk kvalitet
- Sæd indkøbt fra ornestation med højt subindeks for kød

På <http://vsp.lf.dk/Services/Beregninger/Smaagriseindeks.aspx> finder du et regneark, som kan hjælpe dig til at beregne den genetiske værdi af den indkøbte smågris. Alt hvad du skal vide er soholdets rekrutteringsstrategi på både so- og ornesiden.

Konklusion

Det bliver dyrere end det er i dag, hvis der i en besætning er lav kødprocent (under 59 pct.).

Referencer

- [1] Resultater under publicering
- [2] **Pedersen, A.Ø. & Rasmussen, D.K. (2008):** Kønsvis opdeling af slagtesvin og ad libitum fodring i rørfodringsautomater med og uden vandforsyning. [Meddelelse nr. 817, Dansk Svineproduktion](#)
- [3] **Rasmussen, D.K. (2012):** Begrænset ad libitum fodring forbedrer kødprocenten. [Meddelelse nr. 946, Videncenter for Svineproduktion](#)
- [4] **Rasmussen, D.K. (2010):** Energiindhold i foder til slagtesvin. [Meddelelse nr. 865, Videncenter for Svineproduktion](#)
- [5] **Rasmussen, D.K. (2014):** Enzymer modvirker ikke rugs negative effekt på tilvækst hos slagtesvin. [Meddelelse nr. 995, Videncenter for Svineproduktion](#)
- [6] **Hansen, S. (2011):** Raps og solsikkekrå til slagtesvin. [Meddelelse nr. 914, Videncenter for Svineproduktion](#)
- [7] Resultater under publicering

//NJK//

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Tlf.: 33 39 45 00
Fax: 33 11 25 45
vsp-info@seges.dk

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.